

Hakkenberg van Gaasbeek

Geschiedenis van de familienaam

DE MESCHER FAMILIEKRONIEKEN

31 juli 2023

Opgesteld door: H.J.M. Mescher

Hakkenberg van Gaasbeek

Geschiedenis van de familienaam

Voorwoord

Mijn oma's achternaam is Hakkenberg van Gaasbeek. Dat klinkt chique zo'n dubbele familienaam en dat maakt mij nieuwsgierig naar de herkomst ervan.

Naamkunde of onomastiek onderzoekt de oorsprong, betekenis en verspreiding van familienamen en voornamen. In dit rapport doe ik verslag van de resultaten van mijn onderzoek.

Voor een dergelijk onderzoek raadpleeg je allerlei bronnen, voornamelijk archieven en al doende vormt zich een beeld van individuen en families zoals zij leefden in een bepaald tijdperk.

Natuurlijk ontstaan gelijktijdig stambomen en andere genealogische overzichten. Uiteraard heb ik die ook vervaardigd, maar ik gebruik ze vooral om mijn onderzoek te structureren.

Voor mij zijn de verhalen en de beelden over het leven en reilen en zeilen van mijn voorouders het boeiendst. Door in de verhalende trant verslag te doen van mijn onderzoek hoop ik de belangstelling van de lezers vast te houden. Waar mogelijk heb ik beeldmateriaal gebruikt.

Genealogische overzichten die ik bijvoeg kunnen als referentie worden gebruikt. Mijn bronnen vermeld ik zoveel mogelijk via eindnoten.

Algemene geschiedenis en individuen

De wereldgeschiedenis en de geschiedenis van volkeren tot in de 17^e eeuw kennen we voornamelijk in grote lijnen. Voor zover daarin namen voorkomen van individuen zijn dat de namen van de adellijken, pausen, krijgsheren, wetenschappers, bestuurders, kunstenaars, martelaren etc. Personen die vanwege hun invloed op de samenleving met naam en toenaam bekend zijn, maar waarvan in de meeste gevallen hun families en voorouders maar zelden betrouwbaar zijn gedocumenteerd.

Structureel registreren van namen van “gewone mensen” en hun gezins- of familierelatie gebeurt in noord-Europa vanaf ongeveer 1650 als de kerken beginnen met het bijhouden van doop-, trouw- en begrafenisregisters. Ook voor die tijd werden namen en familierelaties wel vastgelegd, maar alleen als iemand bezittingen had, een openbare functie had, belastingplichtig was of veroordeeld werd.

Familienamen waren in de 17^e en 18^e eeuw niet altijd gebruikelijk en konden nogal eens wijzigen. Ook de spelling van een naam was niet altijd eenduidig. In Nederland veranderde dat toen de Franse keizer Napoleon de “burgerlijker stand” invoerde (in 1796 in de zuidelijke Nederlanden en in 1810 in het noorden). De meeste mensen in Nederland hadden al wel een achternaam, maar vanaf die tijd was het in Nederland voor iedereen verplicht om een vaste achternaam te hebben.

Een onderzoek naar de herkomst van een familienaam begint dus bij het doorzoeken van de gegevens uit de archieven van de burgerlijke stand. Voor de perioden daarvoor kunnen allerlei andere bronnen en archieven geraadpleegd worden. Een toenemend deel daarvan is gedigitaliseerd, en kan via het Internet worden doorzocht, maar ook het bezoeken van de archiefinstellingen en het doorbladeren van de fysieke archiefstukken is nog vaak nodig.

Burgerlijke Stand

We starten het onderzoek bij mijn grootmoeder Anne Elisabeth Cornelia HAKKENBERG VAN GAASBEEK. Zij wordt geboren op 1 Oktober 1875 te Amsterdam.

Via de site WieWasWie

(<http://www.wiewaswie.nl>) vinden we de huwelijksakte van Elisabeth, zoals zij, voor zover mij bekend meestal werd genoemd en mijn grootvader, Johannes Franciscus Mescher. Het wettelijk huwelijk vond plaats te Amsterdam op donderdag 31 mei 1906.

In de huwelijksakte staat de vader van Elisabeth genoemd: Lodewikus Josephus HAKKENBERG VAN GAASBEEK. De moeder is Elisabeth van NES.

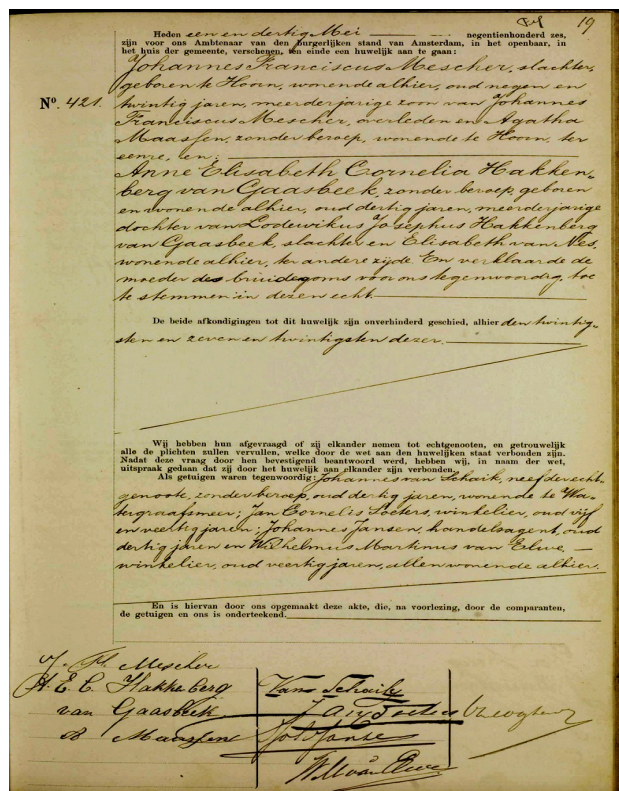
De huwelijksakte van dit echtpaar brengt ons zo een generatie terug.

Lodewikus Josephus HAKKENBERG VAN GAASBEEK en Elisabeth van NES trouwden op 24 september 1874 te Amsterdam. Uit de acte van dit huwelijk leren we dat Lodewikus van beroep varkensslachter was en dat hij geboren werd te Nieuwer-Amstel. De naam van de vader van Lodewikus is Godefridus Wilhelmus HAKKENBERG VAN GAASBEEK. Zijn beroep: opzichter, en hij is getrouwd met Anna Elisabeth WALDOOR.

Godefridus Wilhelmus HAKKENBERG VAN GAASBEEK en Anna Elisabeth WALDOOR trouwden op 27 juli 1831 te Nieuwer-Amstel. Uit de huwelijksakte blijkt dat Godefridus apothekersbediende was, 24 jaar oud, en geboren is in Nieuweveen. Zijn bruid, Anna Elisabeth WALDOOR is geboren te Xanten. De vader van de bruidegom wordt vermeld als Johannes van GAASBEEK, beroep: Assistent Schrijver. De moeder heet Cornelia BADER. Opmerkelijk is dat de achternaam van de bruidegom en die van zijn vader niet identiek zijn.

Johannes van GAASBEEK is in de stukken van de burgerlijke stand wat lastig te traceren. Hij lijkt in de loop van de tijd verschillende achternamen te hanteren. Zijn echtgenote Cornelia BADER gebruikt (gelukkig) wél steeds dezelfde achternaam.

Op die manier vinden we het huwelijk van Johannes en Cornelia. Zij trouwen op 16 oktober 1798 in Zevenhoven. (Johannes staat hier vermeld als Joannes Philippus HAKKENBERG SLICHTER).

AFBEELDING 1 HUWELIJKSAKTE A.E.C. HAKKENBERG VAN GAASBEEK

Johannes en Cornelia krijgen een aantal kinderen.

Datum/Plaats	Naam Kind	Naam Vader	Naam Moeder
30 aug 1799 Zevenhoven	Henricus Joannes Hakkenberg Slicher	Joannes Philippus Hakkenberg Slicher	Cornelia Bader
1 dec 1800 Zevenhoven	Abraham Martinus Hakkenberg Slicher	Johannes Philippus Hakkenberg Slicher	Cornelia Bader
16 jan 1803 Zevenhoven	Aletta Maria Hakkenberg Schlicher	Joannes Philip Hakkenberg Schlicher	Cornelia Bader
6 jun 1805 Zevenhoven	Teodorus Hakkenberg	Joannes Hakkenberg	Cornelia Bader
26 aug 1807 Zevenhoven	Govert Willem Hakkenberg Slicher	Joannes Philippus Hakkenberg Slicher	Cornelia Bader
21 mrt 1812 Nieuwveen	Josephina Gertruida Hakkenberg Slicher <i>(overlijdt 10 jul 1812)</i>	J.P. Hakkenberg Slicher (percepteur) <i>(Een Percepteur is belastinginner)</i>	Cornelia Bader
15 jul 1813 Nieuwveen	Josephina Hakkenberg Slicher	Johannes Philippus Hakkenberg Slicher	Cornelia Bader
25 jan 1818 Kampen	Johannes Antonius van Gaasbeek	Johannes van Gaasbeek	Cornelia Bader
9 aug 1821 Kampen	Theodorus van Gaasbeek	Johannes van Gaasbeek (Ziekevader in militaire ziekenzaal)	Cornelia Bader

In een huwelijksakte van 8 februari 1827 in Kampen is Johannes van GAASBEEK (beroep ziekevader) de vader van de bruid Alletta Maria HAKKENBERG VAN GAASBEEK. De moeder is Cornelia BADER. De bruid is geboren te Nieuweveen op 16 januari 1803.

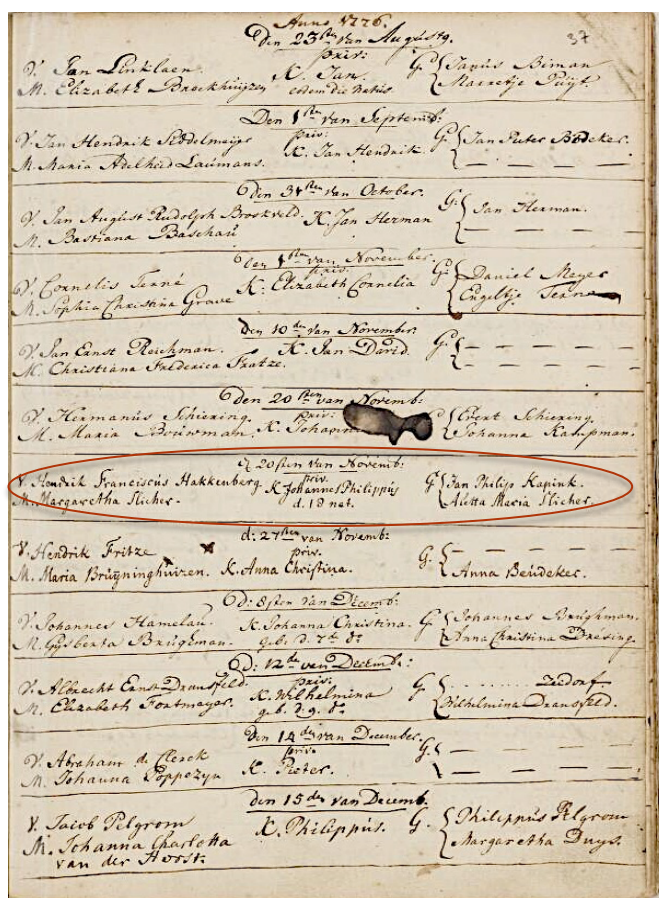
Hierin vinden we het bewijs dat het hier steeds dezelfde Johannes betreft. De achternaam die hij gebruikt heeft altijd wel een van de namen HAKKENBERG, SLICHER of VAN GAASBEEK als component.

Tot op dit punt zijn de archieven van de “burgerlijke stand” de bron van onze zoekresultaten.

De vraag blijft, wat is de herkomst van die namen.

Om daar antwoord op te vinden duiken we in de oudere archieven. We starten bij de archieven van de stad Leiden

Oudere Archieven

AFBEELDING 2 DOOP JOHANNES PHILIPPUS HAKKENBERG 20 NOV 1776

- De voornaam lijkt te zijn overgenomen van de getuige (peetoom) Jan Philip KAPINK.
- De tweede getuige Alletta Maria SLICHER heeft dezelfde achternaam als de moeder; waarschijnlijk is er een familieband.

Het kind Johannes Philippus HAKKENBERG is, zoals we eerder al zagen, in een bepaalde periode (vanaf omtrent 1798) de achternaam HAKKENBERG SLICHER gaan gebruiken. Nog later (omtrent 1820) is hij zich VAN GAASBEEK gaan noemen.

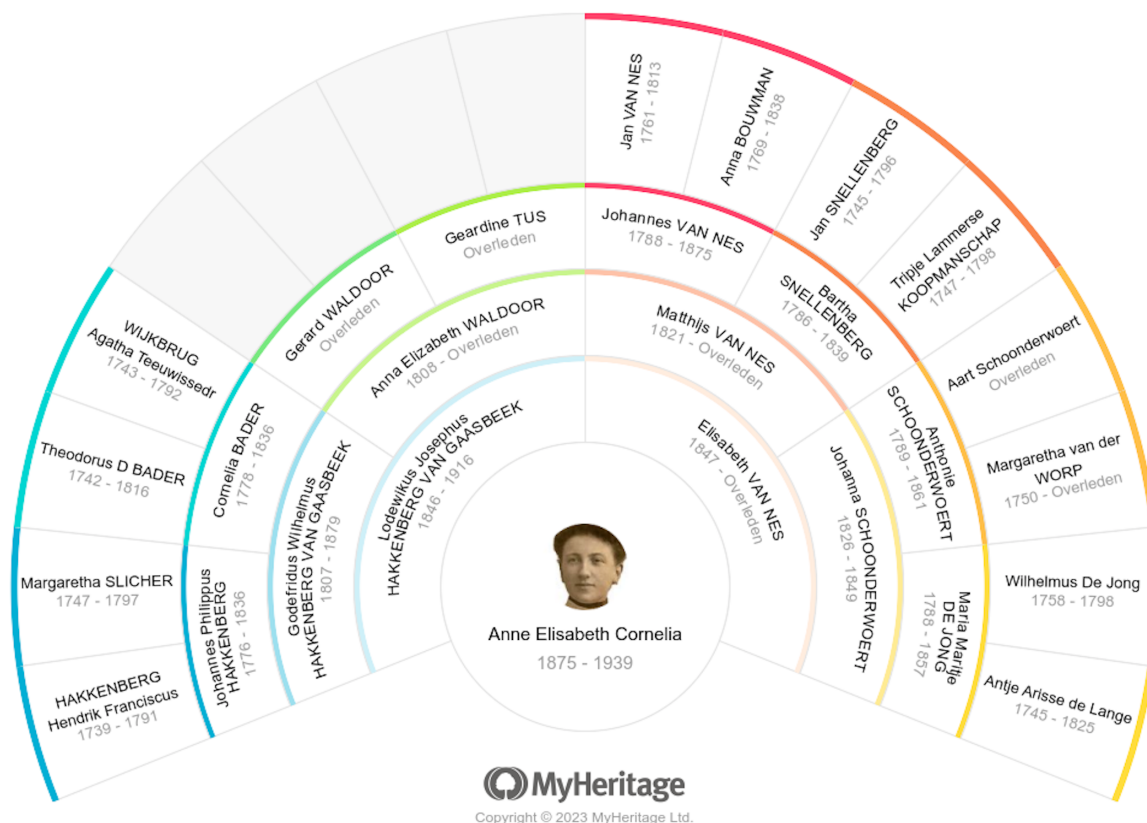
Onduidelijk blijft waar de naam VAN GAASBEEK vandaan komt.

In genealogisch perspectief hebben we inmiddels het volgende gereconstrueerd:

Op de site WWW.erfgoedleiden.nl vinden we de doop in de Lutherse kerk in Leiden op 20 november 1776 van Johannes Philippus HAKKENBERG, met de vermelding van de geboortedatum 18 november 1776. Zijn vader is Hendrik Franciscus HAKKENBERG, zijn moeder heet Margaretha SLICHER. Getuigen bij de doop zijn Aletta Maria SLICHER en Jan Philip KAPINK.

In dit op zichzelf summiere document staan een aantal opmerkelijke zaken en het roept vragen op die uitnodigen tot verder onderzoek.

- De vader van Johannes heet HAKKENBERG; Johannes is dus geboren met die achternaam.
- De link met de achternaam SLICHER wordt gelegd. Die is afkomstig van de moeder van Johannes.

AFBEELDING 3 DE VOORoudERS VAN A.E.C. HAKKENBERG VAN GAASBEEK

Om achter de herkomst van de naam HAKKENBERG VAN GAASBEEK te komen beginnen we de zoektocht bij Hendrik Franciscus HAKKENBERG, wat we van hem te weten kunnen komen en volgen daarna het verloop van de gebeurtenissen.

Voor dit onderzoek maken we vooral gebruik van de goed gedocumenteerde archieven van Leiden en Delft.

Nou is voor een goede interpretatie van deze archiefstukken enig begrip nodig van de omstandigheden aan het einde van de 18e eeuw. In het volgende hoofdstuk schetsen we daarom eerst een beeld van die omstandigheden.

Holland aan het einde van de 18e eeuw

In zijn boek “Aan de rand van de wereld”¹ beschrijft Michael Pye hoe in noord Europa de samenleving zich vormt tot de “moderne” kapitalistische samenleving die wij nu kennen. In de 16^e eeuw ontstaat in de zuidelijke Nederlanden (Brugge, Gent, Antwerpen) een maatschappij waar de “handel” veel macht en kracht had. Kooplieden in de (haven)steden van noord Europa hadden de Hanze gevormd. Een verbond dat zelf verdragen sloot; de feodale heersers trotseerde en uit hun winsten verkregen zij het geld waarmee zij ten strijde trokken tegen politieke machten. Pye schrijft; *“In Antwerpen ontstond door dit alles een schitterende beschaving waaruit veel van onze opvattingen zijn voortgekomen: over kunst, verzekeringen, aandelen, genie, macht als een grootse show en de mogelijkheid om de wereld met technische middelen onze wil op te leggen. Toen Vlaanderen door oorlog werd getroffen en de noordelijke Nederlanden zich losmaakten van Spanje, kwamen die opvattingen in Amsterdam terecht.”*

We bevinden ons dan aan het einde van de 16^e eeuw. Veel Vlamingen trekken met hun kennis, ideeën en ervaring naar het relatief veilige noorden van Nederland. In noord Nederland begint daarmee de Gouden Eeuw.

De noordelijke Nederlanden, die samen de Republiek der Zeven Verenigde Provinciën vormen, maken een bloeiperiode door op gebied van handel, wetenschap en kunsten. Ook wat betreft haar politieke en militaire macht (vooral ter zee) verwerft de Republiek in de wereld een vooraanstaande positie. De bloeitijd van de noordelijke Nederlanden was een belangrijke nieuwe fase in de ontwikkeling van de westerse beschaving.

Als beginpunt van de Gouden Eeuw houden we 1602 aan, het jaar waarin de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) wordt opgericht. Noord-Nederland is al sinds 1568 in oorlog met Spanje maar in 1609 wordt een bestand (het Twaalfjarig Bestand) gesloten. Tot het einde van het bestand (1621) groeide de economie vrijwel ongehinderd. De steden in Holland, de grootste van de zeven provinciën groeiden enorm hard. Amsterdam, Leiden, Haarlem, Rotterdam, Delft, Dordrecht en Enkhuizen verdubbelden of verviervoudigden tussen 1570 en 1650 hun inwoneraantallen. Tijdens de Dertigjarige Oorlog, die goeddeels samenviel met de tweede fase van de Tachtigjarige Oorlog, was in sommige sectoren sprake van stagnatie, in andere van groei. Nadat in 1648 de vrede van Münster werd getekend trok de economie weer aan; vooral voor de nijverheid waren dit zeer voorspoedige jaren. Na het rampjaar 1672 begon een periode van relatieve economische neergang en was de Gouden Eeuw over haar hoogtepunt heen. Een periode van consolidatie volgde, maar er was een rijke pluriforme, zelfbewuste en tolerante samenleving ontstaan. Het land was verstedelijkt; de landbouw grotendeels vervangen door veeteelt, er was een infrastructuur ontstaan met steden, (water)wegen en havens, er waren politieke structuren en sociale structuren met rangen en standen, er waren onderwijsinstellingen en universiteiten, er waren financiële instellingen zoals kredietverleners er was een beurs waar gehandeld werd in effecten en obligaties, informatie werd gedeeld en gepubliceerd in boeken en kranten. Cultureel stonden de

¹ Michael Pye, “The edge of the world”. Nederlandse titel: “Aan de rand van de wereld” ISBN9789085425731

Nederlanden in hoog aanzien op gebied van architectuur, schilderkunst, beeldhouwkunst, literatuur. Op bestuurlijk, wetenschappelijk en technologisch gebied was veel kennis aanwezig en waren grote vorderingen gemaakt. De meeste mensen konden lezen en een meerderheid kon ook schrijven. Er werd een uitgebreide administratie gevoerd en transacties werden gedocumenteerd. Er waren juristen en er waren notarissen die akten vervaardigden voor onder andere testamenten van de burgers etc.

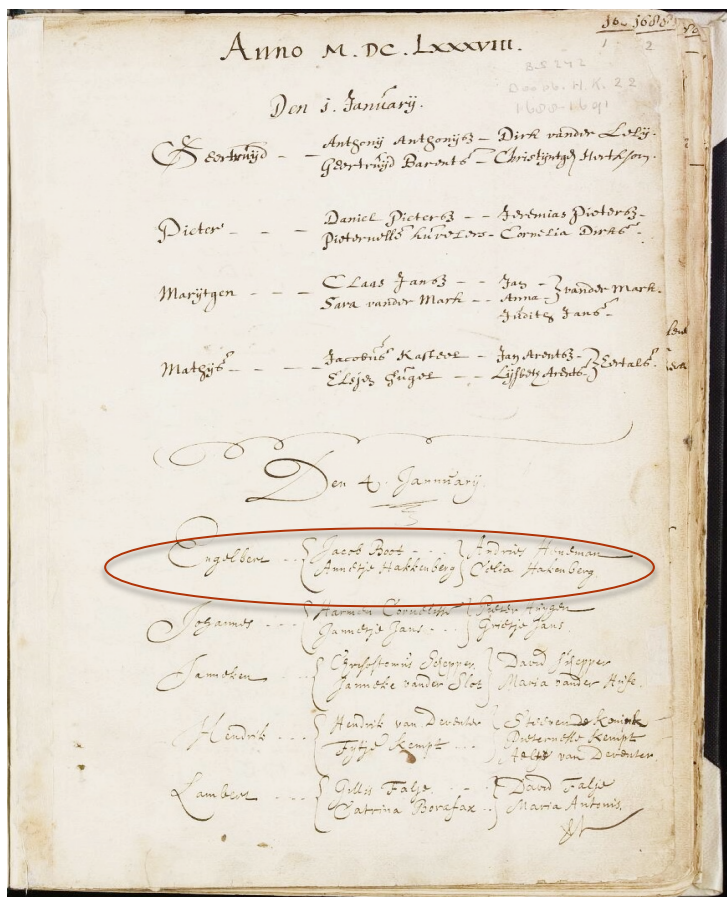
De Nederlanders hadden het goed en werden aan het einde van de Gouden Eeuw gezapig en minder ondernemend. Rentenieren en beleggen leverden meer rendement dan ondernemen. Nederlands kapitaal werd bijvoorbeeld geïnvesteerd in de industriële revolutie in Engeland. Frankrijk, Engeland, Duitsland en andere Europese naties hadden het te druk gehad met binnenlandse problemen als revoluties en oorlogen maar begonnen nu de Republiek voorbij te gaan.

In het begin van de 18^e eeuw moest de republiek veel geld uitgeven en daarvoor leningen aangaan om een leger op de been te brengen dat de zuidelijke grenzen verdedigde tegen Spaanse en Franse invloeden. Hierdoor kon minder geld worden uitgegeven aan de machtige marine waardoor de Britten een overwicht kregen op zee. De republiek werd van een wereldmacht een middelgrote mogendheid. De rol van Amsterdam als financieel centrum wordt gedurende de 18^e eeuw successievelijk door Londen overgenomen. De republiek verliest op zee en in de Aziatische wingebieden steeds meer aan invloed en bezittingen. De VOC komt in financiële problemen en het ontbreekt aan goede bestuurders.

In die context begint het verhaal van de HAKKENBERG VAN GAASBEEK familie.

Hakkenberg

In het rijke Leiden wonen vanaf het einde van de 17e eeuw personen die Hakkenberg heten. We treffen de naam Hakkenberg (letterlijk zo geschreven) voor het eerst aan in het doopboek van de Hooglandsche Kerk in 1688, als op 4 Januari 1688 Engelbert Boot wordt gedoopt, kind van Jacob Boot en Annetje Hakkenberg. Eén van de getuigen hierbij is Celia *Hakenberg*. Op 10 juli 1682 zijn Jacobus Boot en Anna *Hackenbergh* in ondertrouw gegaan in de Nederlands Hervormde kerk in Leyden. Jacobus en Anna krijgen een zoon Jan Boon die op 24 januari 1686 wordt gedoopt. De naam van de

AFBEELDING 4 DOOPREGISTER HOOGLANDSCHE KERK LEIDEN 1688

moeder wordt dan geschreven als Anna *Hakenbergh*. Het gaat in deze voorbeelden kennelijk steeds over dezelfde Anne of Annetje Hakkenberg maar de achternaam wordt op veel verschillende manieren gespeld.

Zoeken op verbasteringen van de naam levert vele treffers waarbij we de oudste in Leiden aangetroffen varianten vermelden:

Hakenburg, Gerrit 1672 (58 jaar oud)
 Hakenberg, Sietske 1663
 Hakenbergh, Anneke 1673
 Hackenberg, Celia 1674
 Hackenbergh, Anneke 1675
 Hackenburg, Claas 1767
 Hakkenburg, Philippus 1763
 Hakkenbergh, Selia 1675

De naam zou afkomstig kunnen zijn van Hachenburg, een deel van het graafschap Sayn in het keurvorstendom Trier. Verschillende inwoners van Leiden hebben als geboorteplaats “Hackenburg In ’t Trierse” of “Hackenburg-Graafschap”

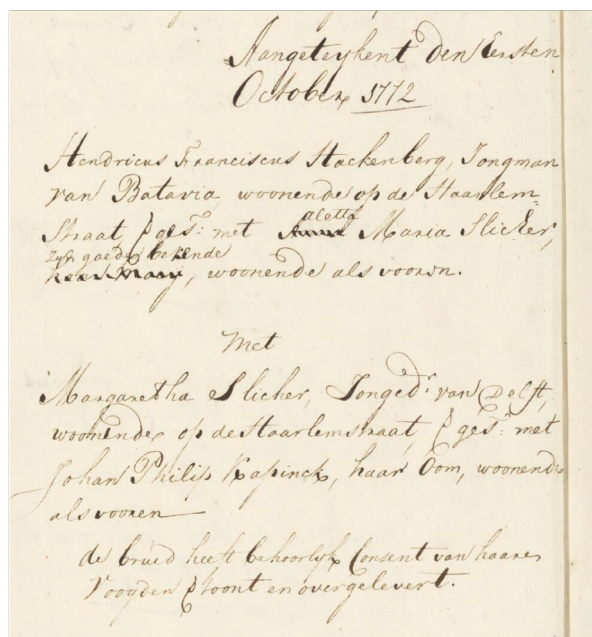
Maar we beginnen onze zoektocht zoals gezegd bij de oudst bekende persoon in de lijn van voorouders die we in het onderzoek van de burgerlijke stand vinden, dus die van Hendrik Franciscus HAKKENBERG

Zoeken naar Hendrik Franciscus HAKKENBERG levert (tot op heden) geen geboorte of doopakte op. Ook niet als we zoeken op de varianten van zijn achternaam.

We vinden wél een trouwakte van Hendricus Franciscus HACKENBERG en Margaretha SLICHER² Hun huwelijk vindt plaats in de Nederlands Hervormde Kerk te Leiden op 1 Oktober 1772.

De bruidegom Hendrik Franciscus HAKKENBERG wordt genoemd als te zijn geboren in Batavia. Hij is “Jongman” wat zoveel betekent als “ongetrouwde (jonge) man”. Dat hij is

² Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795) Datum ondertrouw 1 Oktober 1772.

AFBEELDING 5 TROUWAKTE H.F.HAKKENBERG EN M.SLICHER

geboren in Batavia, (de huidige hoofdstad van Indonesië; Jakarta), verklaart de onvindbaarheid van een geboorteakte. Aletta Maria Slicher is zijn getuige en wordt vermeldt als “goede bekende”. Hendrik woonde op de Haarlemstraat, net als de bruid en de getuigen.

Dat het hier inderdaad gaat over het huwelijk van de ouders van Johannes Philippus HAKKENBERG kan, behalve uit hun namen, worden opgemaakt uit de namen van de getuigen bij dit huwelijk. Dit lijken dezelfde twee personen te zijn als de getuigen bij de doop van hun kind Johannes Philippus.

Er staat dat de bruid “behoorlijk consent van haaren Voogden” heeft. Dit maakt het waarschijnlijk dat de bruid jonger is dan 25 jaar (de leeftijd waarop men in die tijd “meerderjarig” werd).

Een diepe duik in de archieven uit die tijd leert dat zowel de voorgeschiedenis van de bruidegom H.F.Hakkenberg als die van de bruid uitermate boeiend is. Daarover wordt verhaald in andere familiekrónicas.

Voor deze kroniek volgen we de wederwaardigheden van dit huwelijk, de over-over grootouders van mijn oma.

Hendrik Franciscus Hakkenberg

Hendrik is dus geboren in Batavia. Batavia was in die tijd het centrum in Azië van de Verenigde Oost-Indische Compagnie; de VOC.

De geschiedenis van de VOC is goed gedocumenteerd. De archieven hierover zijn grotendeels on-line toegankelijk en doorzoekbaar.

Heel gebruikelijk was dat VOC-opvarenden als zij aanmonsterden op een VOC-schip een notariële acte opstelden om zaken te regelen voor degenen die zij achterlieten in het vaderland. VOC-documenten en notariële akten vormen zo een rijke bron van informatie over personen die voor de VOC werkten en hun naaste familie.

Al speurende stuiten we op een notariële acte van 7 december 1764 waarin Hendrik wordt vermeld als “geadopteerde zoon” van Gerrit Hakkenberg. (zie voor transcriptie bijlage 1).

Hendrik blijkt de geadopteerde zoon te zijn van Gerrit Hakkenberg. Deze Gerrit heeft een roemrucht verleden waarover veel is gepubliceerd. Daarover wordt verhaald in een andere Mescher Familiekronek getiteld “Gerrit Hakkenberg; Een voorvader om (niet) trots op te zijn”. In die familiekronek maken we aannemelijk dat de moeder van Hendrik wel eens Aletta Maria Slicher zou kunnen zijn. Echt bewijs daarvoor hebben we niet maar er zijn (nog niet onderzochte) bronnen waarin al dan niet bevestiging gevonden kan worden¹. Als Aletta Maria Slicher niet de moeder is van Hendrik dan heeft ze hem in elk geval wel vanaf zijn geboorte gekend en mee opgevoed. Waarschijnlijk is Hendrik als 3-jarig kind met Aletta samen naar Holland gereisd.

Aan de bovengenoemde akte is een overzicht gehecht van alle ontvangsten en betalingen die gedaan zijn uit het legaat dat Gerrit Hakkenberg naliet aan zijn geadopteerde zoon. Dit legaat werd beheerd door notaris Pieter van Gulik zolang Hendrik nog niet meerderjarig (vanaf 25 jaar) was. Het beheer werd afgesloten op 27 november 1764 en Hendrik was toen meerderjarig. We leiden daaruit af dat hij ergens in november 1739 geboren zal zijn.

Het overzicht van ontvangsten en betalingen geeft nieuwe informatie over het leven van Henricus Franciscus Hakkenberg in Nederland.

Het legaat was 6000 gulden groot. Het werd door de beherende notaris ontvangen op 21 september 1747. Het werd door twee geldkruiers gebracht vanuit de 'Thezaurieren Ordinaris' in 20 geldzakjes. Voor de kruiers en de geldzakjes moest worden betaald. Het geld werd (na controle) ook weer meteen teruggebracht naar de 'Theaurie' en ook daarvoor werden de kruiers betaald.

Bij de 'Theaurie' bracht het geld jaarlijks rente op. De rente was tussen 2 en 3 procent jaarlijks. Alle uitgaven die de notaris deed werden door hem voorgeschoten. Voor die voorschotten rekende de notaris wél een rentevergoeding, maar die werd pas uitbetaald toen de rekening werd opgeheven.

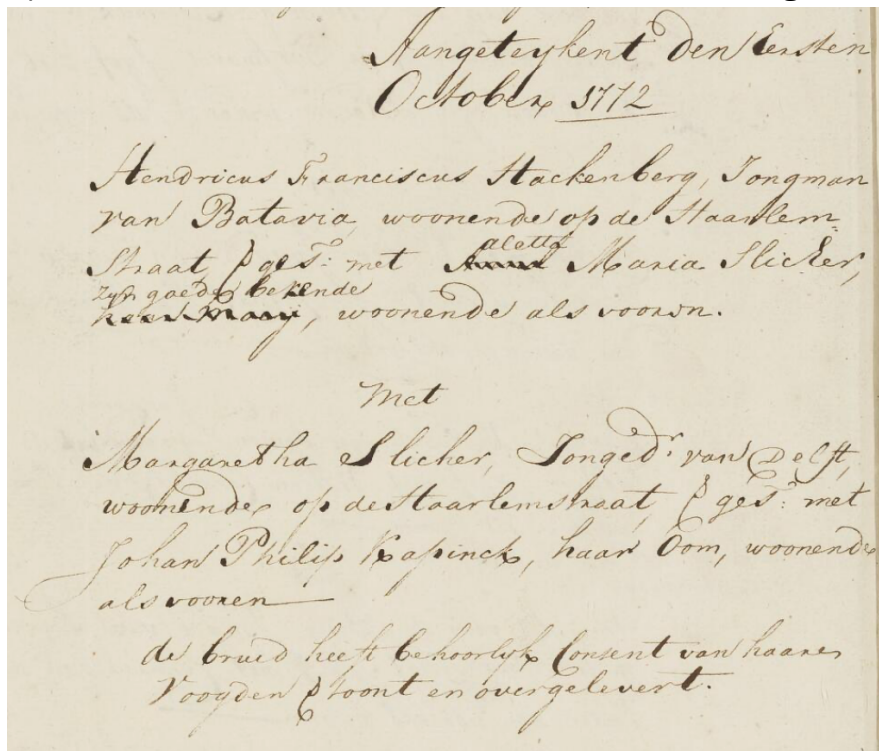
Vanaf 1 november 1749 wordt halfjaarlijks een bedrag van 125 gulden betaald aan Johan Philip Kapink. Waarschijnlijk was J.P.Kapink de voogd en gastouder voor Hendrik Franciscus Hakkenberg. Deze betalingen gaan door tot 14 november 1764.

Wat dan nog resteert uit het legaat 3.626,49 gulden wordt door Hendrik in ontvangst genomen.

Het huwelijk H.F.Hakkenberg en M.Slicher

Hendrik leert het vak van goudslager, Waarschijnlijk van zijn voogd J.P.Kapink die zelf ook goudslager is.

Op 1 oktober 1772 trouwt Hendrik Franciscus Hakkenberg met Margaretha Slicher

(geboren omstreeks januari 1750).

De bruid, Margaretha SLICHER, is een "Jongedame" uit Delft. Getuige Johan Philip KAPINCK is een oom van de bruid. Getuige Aletta Maria SLICHER is een "goede bekende" van de bruidegom. (Mocht Aletta Slicher, zoals we elders veronderstellen, de "moeder" zijn van Hendrik dan is het wel vreemd dat dit niet zo vermeld is).

1 ACTE ONDERTROUW H.F. HAKKENBERG EN MARGARETHA SLICHER

Later onderzoek bevestigt dat de getuigen een echtpaar vormen en dat Aletta Maria SLICHER een tante is van de bruid.

Hendrik en Margaretha krijgen 5 kinderen:

Aletta Maria geboren 18 juli 1773 (Opm: Genoemd naar (peet)tante)

Johannes Philippus geboren 18 november 1776 (Opm: Genoemd naar (peet)oom)

Henrietta Margarethe geboren 13 januari 1787

Johanna Maria geboren 18 juni 1789

Francina Appolonia geboren 2 februari 1791 en kort daarna op 5 februari 1791 gestorven.

1791 heftige tijden in het gezin

Vader Hendrik Franciscus sterft op 13 januari 1791; drie weken voordat het jongste kind wordt geboren.

De dag na het overlijden van haar man (14 januari 1791) laat de hoogzwangere Margaretha bij notariële acte² vaststellen dat zij het voogdijschap heeft over bij haar verwekte kinderen (dus inclusief het jongste kind dat nog geboren moet worden) én dat, mocht zij overlijden, de heren Govert Willem van GAASBEEK; Pieter NOORDZIEK en Pieter VERLEUS haar executeur in boedel en nalatenschap, maar ook voogden en administrateurs zullen zijn.

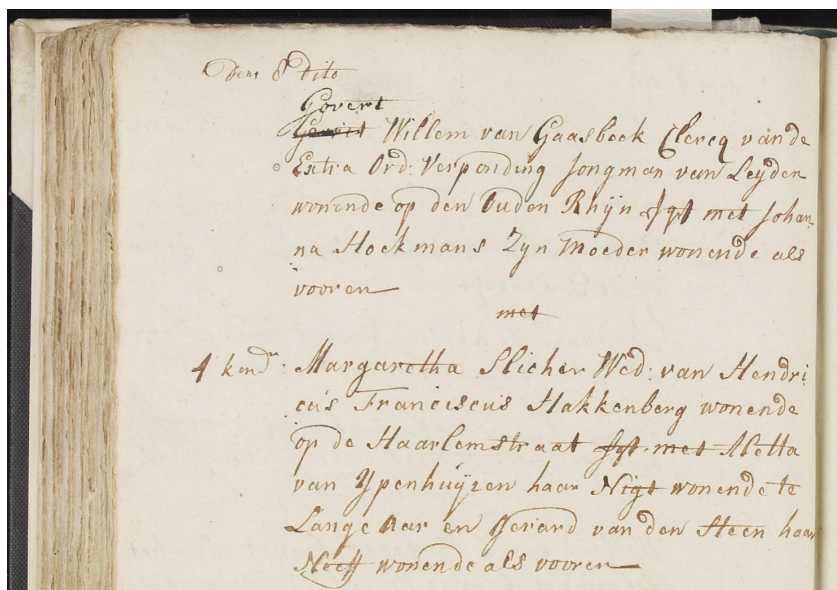
Merk op dat hier de naam “van GAASBEEK” opduikt.

Hendrik wordt begraven vanuit de Hooglandse Kerk ergens tussen 15 en 22 januari 1791.

Op 29 januari 1791 schakelt Margaretha opnieuw de notaris in³. Ze benoemt Govert Willem van GAASBEEK (Clercq der extraordinaire verpondingskamer in Leiden) aan als zakelijk beheerder voor het innen en betalen van rekeningen/vorderingen die zij en haar overleden man hebben.

Kort daarna bevalt Margaretha van Francina Appolonia. Het kind wordt gedoopt maar overlijdt 3 dagen later.

Op 8 september 1791 trouwen G.W. van GAASBEEK en Margaretha SLICHER.

2 TROUWACTE 8 SEPTEMBER 1791

De vier kinderen van Margaretha zijn dan nog minderjarig. Margaretha laat (ook op 8 september 1791) bij de notaris vastleggen dat zij aan elk van haar kinderen 300 gulden overdraagt. Voorlopig aan de voogden; uit te keren zodra zij meerderjarig zijn (25 jaar) of zodra zij trouwen. Dit is dan de legitieme portie in de erfenis van hun vader.

11 oktober 1791 stellen Govert Willem van GAASBEEK en Margartha SLICHER (echtelieden) een testament op waarin zij elkaar als langstlevende erfgenaam maken.

Govert en Margaretha hebben hun zaakjes dan degelijk geregeld. De belangen van de (voor)kinderen van Margaretha zijn juridisch afgedekt.

Vanaf 1791 groeien de kinderen HAKKENBERG dus op onder de zorg van Govert Willem van GAASBEEK en Margateha SLICHER, weduwe van H.F. HAKKENBERG. De band van de kinderen met hun pleegvader Govert van GAASBEEK lijkt hecht te zijn.

Als hun moeder overlijdt op 16 oktober 1797 is alleen het oudste kind Aletta Maria meerderjarig.

Hakkenberg van Gaasbeek

De vier kinderen heten dus naar hun vader: Hakkenberg.

Hun stiefvader was Govert Willem van Gaasbeek. Een groot deel van hun jonge leven heeft hij voor de kinderen gezorgd. Dat heeft ertoe geleid dat de kinderen en de generaties daarna als achternaam Hakkenberg van Gaasbeek zijn gaan gebruiken. Zo is die naam uiteindelijk ook terecht gekomen in de registers van de Burgerlijk Stand en zo kwam ook mijn grootmoeder daaraan.

Bijlage 1

- **Bron:** Notariële archieven
- **Soort registratie:** Kwitantie

- **Inventarisnummer:** 12367
- **Aktenummer:** 83523
- **Datum:** 07-12-1764
- **Plaats:** Amsterdam
- **Soort akte:** Kwitantie

Bijzonderheden:

Notaris: Cornelis van Homrigh Locatieomschrijving: Batavia Locatieomschrijving: Leijden Onderwerpsomschrijving: Legaat Taal: nederlands.

<https://archieff.amsterdam/indexen/persons?ss=%7B%22q%22:%22hakkenberg%22%7D&sort=%7B%22order i datum%22:%22asc%22%7D&page=2>

Geregistreerde

Hendricus Franciscus Hakkenberg

Diversen:

Positie op scan: scan: NOTA01997000401; positie: 2992, 812, 1077, 113

Transcriptie:

Quitantie

Op den zevenden December des jaars zeventien honderd vier en zestig compareerde voor mij Cornelis Van Komrigh, Openbaar Notaris te Amsterdam. Bij den Hove van Holland geadmitteert,

De Heer Hendricus Franciscus Hakkenberg, geadopteerde zoon van wijlen den Heer Gerrit Hackenberg, in leven Opper Koopman en oud Chirurgijn generaal, mitsgadens Administrateur der Medicinale Winkel des Casteels te Batavia, thans meerderjarig, woonachtig te Leijden, nu hier present.

Te kennen gevende: Dat de opgemelde Heer Gerrit Hackenberg, bij deszelfs Codicilaire Dispositie op den 31^e October 1741 ten overstaan van Abraham van Dinter, Notaris te Batavia, en getuigen gepasseert, aan hem Comparant hebbende gelegateert en besproken een Somma van zes duizend Carolij guldens van veertig groten ieder, vervolgens, na dode van den zelves Heer Gerrit Hackenberg, door de Ed: Achtb: Heren Schepenen dezer Stad, bij Appoinetement van dato 3 May 1747 staande geregistreerd in het 206^e Schepenen Minut Register fo 49, was gecommiteert den Heer Pieter van Gulik, mede Notaris alhier, om het regt en interest van hem Comparant, als zijnde ter dier tijd nog minderjarig, ter zake voorschreven waar te nemen, het aan hem besproken Legaat te vorderen en ontfangen en ten zijnen Comparants nutte aan te leggen; Dat daar op door den genoemde Heer Pieter van Gulik in zijn qualiteit het gezegde Legaat ter Somma van zes duizend guldens tegen quitantie, op den 25^e September 1747 ten overstaan van Mr. Jan Willem Smit, Notaris alhier en getuigen gepasseert uit handen van de Heren Jan groes, Jacob Dull en Jan Arnout van Orsoy Janszoon, in qualiteit als gemachtigdens van Hendrikje Blommenberg Weduwe en geïnstitueerde Erfgename van wijlen den opgemelden Gerrit Hackenberg ontfangen zijnde dezelve ontfangen

penningen ook kort daar na door hem Heer Pieter van Gulik ten behoeve van hem Comparant waren belegd aan een ?Recepsije? op Maandgeld tot Lasten van de Thesaurie Ordinaris dezer Stad en alzo ten zijnen Comparants nutte geadministreerd; Dat die Recepsije nu voor weinige dagen weder in handen van den gemelden Heer Pieter van Gulik in zijnen qualiteit afgelost en hij Comparant thans meerderjarig zijnde, dan ook als nu door den zelve Heer Pieter van Gulik van zijne gehoudene bewind directie en administratie over het gedagte Legaat, aan hem Comparant was gedaan en gegeven behoorlijke Rekening en Verantwoording, met en onder exhibitie zo van de documenten hiervoren gemeld als van alle verdere bescheiden tot dezelve Rekening Specterende ; Dat hij Comparant alles nagezien en geexamineert en de voormelde Rekening en verantwoording van post tot post, zo in ontfang als uitgave met de daar toe behorende documenten en quitantien geconfronteert en vergeleken hebbende, bevonden had te wezen alle zints deugdelijk en opregt, en ook over zulke verklaarde die gedaane Rekening in alle ?poine? ten en delen benevens de hier vorengemelde in dato 21 September 1747 gepasseerde quitantie en voorts de gantsche behandeling, directie en administratie van den voornoemde Heer Pieter van Gulik te approberen en van volkomen waarden te houden bij dezen sluitende de zelve Rekening, die behoorlijk gezegeld en alzo aan de Minute dezer geannexeert is, met een Saldo meerdere ontfangen als uitgegeven, ter somma van drie duizend zes honderd zes en twintig guldens en negentien stuivers.

Ende bekende hij Comparant de gezegde Somma van drie duizend zes honderd zes en twintig guldens en negentien stuivers bij het tekenen dezer in contante penningen uit handen van den opgemelden Heer Pieter van Gulik ontfangen en naar zich genomen te hebben / en daar mede en met het geene door den zelve Heer Pieter van Gulik gedurende zijne administratie van tijd tot tijd ten zijnen Comparants behoeven is uitgeschoten volkomen en ten genoegen van het voorschrevene Legaat met Interesten van dien voldaan en betaald te zijn en derhalven hier mede den meergemelden Heer Pieter van Gulik met dnkbetuyging voor zijne goede en getrouwe directie te quiteren en dechargeren, finaal en absoluut, zonder eenige de minste reserve, onder expresse renunciatie zo van de Exeptie van onaangetelde gelde, als van alle vordering van andere of nadere verantwoording herrekening, relief en voorts generalijk van alles wat den effecte van deze eenigzints zoude mogen tegengaan en met belofte van den zelve Heer Pieter van Gulik en zijne Erven en Successeuren voor alle namaning en aanspraak altoos kost en Schadeloos te zullen afhouden, indemneren en bevrijden; verbindende daar voor zijn Comparants Persoon en goederen, de zelve stellende ten ?bedwang? van alle regten en de Regteren en Specialijk mede ?zoden? Hove van Holland als een Geregte dezer Stad; kiezende domicilium citandi et executandi binnen deze Stad ten huize van den jongsten Procureur in der tijd. En consenteerde hij Comparant hier af ?Acte?

Gepassert in Amsterdam ter presentie van Harmanus Bening en Jacobus Josephus Harttocht als getuigen.

Met handtekening Hendr. Franciscus Hakkenberg

¹ Zoeken in geboorteregister Batavia (1739). Dat bevindt zich nog in Jakarta en is niet gedigitaliseerd.

²Permalink

<https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=notariele+akten+leiden&ie=UTF-8&oe=UTF-8>

³ https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/personen/zoek-op-personen/persons?ss=%7B%22q%22:%22Margaretha%20Slicher%22%7D&sort=%7B%22order_i_datum%22:%22asc%22%7D